



Југославија у раљама „новог светског поретка“

Раде Дробац

Приказ књиге Жерара Бодсона „Нови светски поредак и Југославија“

Основно о аутору и делу

Жерар Бодсон, политиколог и економиста, годинама ради у Скупштини града Париза. У нашој земљи познат је по своје две књиге, у којима, у потпуности (*Европа лудака*, 1993) или делимично (*Европа апатрида*, 1994), говори о југословенској кризи и међународним односима у Европи и свету. Поред тога, у току последњих неколико година у француској штампи објавио је бројне чланке везане за догађаје на простору претходне Југославије. У периоду непосредно након избијања југословенске кризе био је један од оснивача Друштва француско-југословенског пријатељства у Француској и његов први председник.

У својој најновијој књизи, *Нови светски поредак и Југославија*, објављеној јуна 1996. у Француској Бодсон анализира, пре свега, садржај и појавне облике онога што се у последњих неколико година популарно назива „нови светски поредак“, преламајући их, у основи, кроз рат у Голфу и југословенску кризу. Књига је писана веома једноставним стилем, врви од оцена и теза које својом оригиналношћу, али и храброшћу, изазивају код понекога збуњеност и неверицу, али многима разјашњавају неке од проблема који им се до сада нису чинили довољно разумљивим.

Аутор се веома слободно упушта у анализе историје, права, економије, религије и наравно политике. Са свим оним што тврди, узимајући у обзир, пре свега, веома богат садржај и бројне оцене веома сложених питања, појава и догађаја у историји и сада, вероватно да ће се мало ко у потпуности сложити, али је извесно да је аутор успео да на релативно малом броју страна веома успешно сажме, изанализира и оквалификује широк круг тема, као што су односи суперсила, ОУН, НАТО, ЕУ, ММФ, СБ, ОЕБС, исламска, православна и католичка религија, политике САД, Немачке, Турске, Ватикана, Русије, Француске и других земаља. Посебно су интересантне његове анализе медија, модерних филозофа и југословенске историје. Занимање изазивају и

коментари аутора на основу његових сусрета са неким политичким личностима везаним за југословенску кризу. Оно што је такође веома корисно за све оне који се баве међународним односима јесу и неки конкретни подаци за које се у нашој јавности недовољно зна (на пример, обим арапских инвестиција у САД итд.). Због свега тога, књига *Нови светски поредак и Југославија*, богатством садржаја, оригиналношћу, смелошћу и, наравно, актуелношћу, свакако заслужује да се прочита.

„Нови светски поредак“ као присила хегемонизма

Поредећи „нови светски поредак“ (термин који је први употребио Џорџ Буш у америчком конгресу 11. септембра 1990) са неким сличним историјским ситуацијама, Г. Бодсон наглашава: „Супротно од Римског царства које је одржало *Pax Romana* током два века на обе обале Медитерана, 'нови светски поредак' је у шест година изродио више оружаних сукоба и интервенција ОУН него у четрдесет година Хладног рата: 22 операције ОУН између 1988. и 1994. наспрам 13 између 1948. и 1988. Никада није било толико премештених људи нити избеглица као што је то од када је на сцену ступио Нови светски поредак: седамнаест милиона избеглица у 1991. г. и 27 милиона у 1996. г. Никада у светској историји није било толико измењених граница у тако кратком временском периоду, од обала Јадранског мора до граница Кине – три федералне државе Источне Европе, СССР, Југославија и ЧССР породиле су двадесетак нових држава, нејасних и често оспораваних граница“.

Наглашавајући да су САД једина преостала суперсила и да теже апсолутистичкој владавини на међународном плану, Бодсон наводи неке елементе „Извештаја Волфовиц“, који сматра окосницом актуелне спољне политике САД: „Извештај Волфовиц утврђује да је основни циљ спољне политике САД одржавање хегемоније“ и да треба „убедити евентуалне ривале да немају потребе да претендују на неку већу улогу“.

Поред страха од Русије, као потенцијалног ривала, а посебно од њеног поновног уједињења с Украјином и Белорусијом, Бодсон тврди да САД стрепе и од својих „савезника“, а пре свега од ЕУ, и наводи још неке делове „Извештаја Волфовиц“: „Треба да делујемо у правцу спречавања настанка неког европског система безбедности који би могао да дестабилизује НАТО“. Зашто страх од дестабилизације НАТО-а? Бодсон сматра да је то стога што „је то очито систем који на најдубљи начин одговара интересима САД јер им гарантује лидерство у оквиру коалиције у којој се – изузев Јапана везаног другим нитима – налазе све индустријске силе западног света“. Због чега је то важно? Зато, тврди Бодсон, јер је „војна зависност у односу на САД повлачила за собом и политичку и економску зависност.“

Анализирајући начине владавине светом Бодсон наглашава: „Владање светом није једноставно. Суперсила треба да је мотор значајних догађаја у области економије, финансија, стратегије, и да не заборавимо медија. Између мондијализације економије и мондијализације информа-

ција простире се цео спектар путева моћи: рат, контрола међународних организација, религија, ембарго, итд...“ Бодсон такође наглашава да је „Нови светски поредак почео ратом у Заливу и наставио се у Југославији. Та два сукоба, удаљена на хиљаде километара један од другог, не исказују, на први поглед, никакве заједничке тачке ни сличности. Ипак, ни један ни други не би могао да избије, барем не у облицима које смо упознали, да СССР није нестао“.

Бодсон сматра да се хегемонија САД нарочито испољава на економском плану и у прилог томе цитира Ентони Лејка, помоћника председника Клинтона за националну безбедност: „Трговина и слободна међународна размена део су програма америчке безбедности на исти начин као што су то НАТО или било која спољна интервенција“. То је тврдња која ће многе изненадити, али Бодсон даље објашњава: „Америчка економска стратегија изражава се кроз три основна елемента: 1) Стварање зона у којима ће САД имати апсолутно привилеговану позицију у односу на њихове индустријске конкуренте (нпр. НАФТА споразум између САД, Канаде и Мексика који обухвата 300 милиона становника и обезбеђује могућност оснивања америчких фирми у Мексику где је радна снага јефтина, чиме је тамо запошљавају, па самим тим и фиксирају, спречавајући њен већи долазак у Америку). 2) Супремација слободне међународне размене у оквиру ГАТТ-а (који је постао међународна организација за трговину)“. Бодсон тврди да је ГАТТ катастрофа за Европу као што је ММФ за „трећи свет“. Наиме, према његовој оцени, стављање у исту раван земаља „чији су облици политичког, економског и социјалног организовања потпуно различити, а у најгорем случају чак и супротни, у потпуности обезвређује систем размене заснован на потпуној отворености граница“. Према Бодсону, ГАТТ је „најжешћи израз слободне трговине на светском нивоу који омогућава сваком предузећу да производи своју робу било где у свету и да је продаје где год то жели. То је раздвајање места производње од места потрошње. Производити тамо где је то најјефтиније и продавати тамо где постоји куповна моћ има за неизбежну последицу масовно уништење запослености у Европи. ГАТТ је омогућио Американцима да заобиђу спољне заједничке царинске тарифе утврђене од стране ЕЕЗ ... Последице су драматичне: било ко може производити било шта, било где, и увозити то скоро сасвим слободно у Европу.“ 3) Стављање под контролу економија земаља „трећег света“ помоћу ММФ-а. У вези с тим Бодсон тврди: „ММФ је за сиромашне земље оно што је ГАТТ за богате: машина за млевање појединаца, друштава.“ Бодсон наглашава да „ММФ додељујући позајмице Трећем свету (али не искључиво) практикује политику 'структуралног прилагођавања' која их уништава!“ Бодсон то и доказује: „Крајем 90-тих година укупни дуг земаља у развоју процењен је на 1.300 млрд. долара. Сваке године плаћање спољног дуга далеко премашује укупни износ додељене помоћи и позајмица. Уместо да помаже земље Југа, ММФ се бави наплатом услуга од земаља Севера – кредитора везаних за дугове. Између 1986. г. и 1990. г. ММФ-у је

плаћена 31 млрд. долара, односно 22% излаза капитала из земаља Југа и Истока према онима са Севера. (Програм ОУН за развој – година 1992). Економија и извоз сиромашних земаља унапред су стављени под хипотеку, само да би се осигурало враћање дугова богатим земљама.“ Последице таквог стања су, према Бодсону, катастрофалне за сиромашне земље: „Како би омогућио извоз који ће обезбедити враћање позајмица у снажним валутама, ММФ предлаже позајмице праћене условима названима 'структурално прилагођавање'. Ради се о драконским мерама штедње, смањења државних трошкова, али истовремено, и нарочито, о укидању субвенција за најнужније производе – брашно, шећер, млеко – са моменталним последицама у виду скока цена и пада куповне моћи популације чији су приходи замрзнути да би се 'стабилизovala потражња и избегли инфлаторни притисци'. Та шок-терапија, наметнута од стране ММФ-а, примењује се у више од деведесет земаља Трећег света и уништава им привреду и друштво. Животни стандард се руши и немири избијају у скоро свим земљама (Венецуела, Мексико, Тунис, Египат итд.). ММФ се не обазире на то: побуне глади нису у њиховој надлежности.“

„Савезна Немачка Европа“

У концепцији хегемоније САД, према Бодсону, значајно место заузима и уједињена Немачка, која сада влада Европом: „Један од основних елемената Новог светског поретка је тријумф Савезне Немачке Европе“. Бодсон наглашава: „Нема примера да један народ од 80 милиона становника, са бруто националним дохотком вишим за 40% од француског, далеко највећа сила у Европи, понекад и први светски извозник, нема и експанзивну националну дипломатију и, после тога, и одговарајуће војне могућности које то могу обезбедити. У оквиру Мастрихтске Европе Немачка је разбила Југославију и бацила своју тапију на Хрватску и Словенију, бивше провинције Аустро-Угарске. Немачка дипломатија има два лица Јануса: оно које приказује приликом међународних конференција и преговора, француско-немачких самита, мира, сарадње у смислу европске одговорности: али има и друго лице, оно подземне дипломатије, зачето од стране Геншера који припрема Немачку сутрашњице, дипломатију, привреду и армију њене будуће моћи. Та премоћна Немачка привукла је пажњу САД. Она представља основни стуб деловања америчке политике у Европи и постала је њен главни саговорник“. Бодсон даље тврди: „Европа управо постаје немачка, са оним што Немачка има универзално, у смислу у којем она није држава-нација, већ заједница градова. Немачка Европа може бити само федерална и регионална. САД се слажу са Немачком да треба убрзати ту регионализацију и децентрализацију држава-нација, јер много је лакша манипулација регионима и провинцијама него државама. Југославија више не постоји, а нестанак ЧССР је стварност од 1. јануара 1993. г. Белгија је постала федерална држава! На кога је сада ред?“

Исламу, као значајном чиниоцу „новог светског поретка“ и једном од кључних елемената и рата у Заливу и југословенске кризе, Бодсон посвећује много простора: „Располажући богатим енергетским изворима (70% светских резерви нафте) и чинећи стратешку зону између Европе, Југоисточне Азије, Индијског Океана и Пацифика, исламски свет је један од кључева ХХI века“. Објашњавајући суштину исламске религије и мотива који покрећу исламски свет Бодсон наглашава: „Пошто се ради о универзалној религији у питању је проблем који се тиче целог света, најпре у својој територијалној димензији. За муслимана свет се дели на два простора: први је Дар ал Ислам (кућа Ислама) простор на земаљској кугли где Ислам доминира и где врши политички утицај. Ако је политичка и правна власт у рукама муслимана, чак и ако већина популације није муслиманска, тај део земаљске кугле где се врши њихова политичка воља налази се у саставу Куће Ислама. Други део света, онај који није подређен политичкој доминацији Ислама, зове се Дар ал Харб (Кућа рата). То је изузетно јасна дуалистичка визија. Свака особа која долази изван Ислама је 'харби' – неко ко живи у кући рата. Створена је обавеза за све вернике да воде непрекидни рат до краја вечности, са апсолутном забраном да зауставе ширење доминације. То је управо Цихад: рат Дар ал Ислама против Дар ал Харба. Успети проширити Дар ал Ислам значи испунити у потпуности вољу Алахову. Када цео свет буде освојен од стране армија ислама, када се Дар ал Ислам буде проширио по целом свету, постојаће само Дар ал Салам (Кућа мира). Ислам, дакле, хоће мир, али у веома прецизном исламском смислу.“

Црно злато

Објашњавајући своје виђење рата у Персијском заливу Бодсон као значајан чинилац догађаја наводи најважнију стратешку сировину данашњице – нафту: „У Заливском рату нови светски поредак се преплиће са овладавањем најважнијим резервоаром нафте, под плаштом заштите међународног права и поштовања немењања граница, принципа који ће бити олако прегажен две године касније када се буде распарчавала Југославија ... Кувајт производи стотинак милиона тона (1989), истог реда величине као и В. Британија (92 мил. тона) или Венецуела (97 мил. тона). Међутим, спајање кувајтског и ирачког (140 мил. тона) нафтног потенцијала начинило би од Ирака четвртог произвођача нафте у свету, иза СССР-а, САД и Саудијске Арабије. Поред тога, Кувајт који производи свега 3% светске производње располаже са 9,5% потврђених резерви, што је еквивалент Ираку (10%) или Ирану (9,2%). Уколико никакво друго откриће нафтних резерви не би уследило (што је иначе мало вероватно) целина Ирак – Кувајт могла би на прагу ХХ века располагати са 15–20% укупне производње и 25% укупних резер-

ви, наспрам 34% С. Арабије. Највећи део потврђених резерви нафте налази се на Блиском Истоку, у пропорцији која прелази 70%. При томе САД су све више зависне од увоза нафте. Оне су 1972. године увозиле 13% своје потрошње, док су у 1983. г. дошли до 45% ... Поред тога, приходи остварени од производње и продаје нафте у огромном проценту су инвестирани у САД, чији се спољни дуг увећава у таквим пропорцијама да је амерички трезор постао финансијски и политички дужник нафтних арапских монархија.“

Одржање и проширење НАТО-а

Оцењујући НАТО као снажну „алатку“ америчке доминације у Европи и свету Бодсон истиче: „Један од највећих успеха америчке политике је не само одржавање, већ и продужавање деловања НАТО-а и у периоду краја Хладног рата, и то у смислу 'глобализације' започете 1956. г... Американци су дефинитивно утврдили своју доминацију у Европи ... развијајући стратегију у три етапе: проширење географске зоне, проширење надлежности НАТО-а и јачање војних структура. Проширење географске зоне учињено је током рата у Заливу. У принципу, НАТО-а се то није тицало, али је једна од земаља чланица, Турска, изјавила да се осећа угроженом, што је наравно било без основа ... Америчке, немачке и белгијске трупе су се сместиле на турске аеродроме. Било је ваздушних напада на Ирак са турске територије ... чиме је направљен пробни покушај проширења деловања НАТО-а ван предвиђене зоне.

„Приширење географског подручја деловања ишло је истовремено са проширењем компетенција НАТО-а, који се нашао сучељен са проблемом који није ни могао замислити неколико година пре тога: захтев за пријем у НАТО земаља бившег Источног блока и бивших чланица Варшавског пакта.

„Јачање војних структура НАТО-а остварено је 1994. г. формирањем Снага за брзе интервенције које броје 70.000 људи (Енглеза, Немаца, Италијана) под америчком командом намењених за интервенције у зонама ван НАТО-а у којима НАТО жели да се ангажује.“

Бодсон на крају закључује да је „у суштини НАТО почео да излази из својих територијалних лимита са ултиматумом Србима из Босне фебруара 1994. г.“

Југословенски простор

У другом делу своје књиге Бодсон детаљно наводи своје виђење значајних догађаја у историји народа на простору претходне Југославије. У поглављима „Мало историје“, „Под Отоманском влашћу“, „Револуције од 1804. до 1815“, „Од аутономије до независности“, „Балкански ратови“, „Пут за Сарајево“, „Од 1804. до 1878“, „Босна под аустријском доминацијом“, „Мителевропа“, „Геноцид“ и „Повратак Турске“ анали-

зира период до краја Другог светског рата. У детаљним анализама, у којима не фризира чињенице и отворено оптужује „НДХ“ за геноцид и даје истините оцене српског народа и његове вишевековне голготе на путу за ослобођење и осамостаљење државе, Бодсон покушава да француском, а самим тим и западном јавном мњењу објасни корене настанка проблема на нашем простору. У томе му не недостају искреност и објективност. Након тога, у поглављима „Комунистичка Југославија“, „Рашчишћавање рачуна“, „ФНРЈ“, „Распад“, „Словеначки сепаратизам“, „Хрватски сепаратизам“, „Македонски сепаратизам“, „Пошетња Срба“ и „Албанска окупација Косова“, Бодсон исцрпно даје своје виђење карактеристика друге Југославије и узрока њеног распада. Карактеристична је оцена да су мање-више сви народи претходне Југославије имали неки национални програм који је тежио издвајању из Југославије, а да је то Србе у неком смислу изненадило и затекло неспремне. И сам наслов поглавља „Пошетња Срба“ то сугерише, а у тексту је то лепо и дефинисано: „Сведен на биолошку и културну беду под турским царством, умањен за трећину становништва за време Првог светског рата, убијан у току II светског рата, понижаван под Титом, окружен неразумевашем и мржњом, српски народ, разочаран, мучен, увиђа крајем 80-тих година да почиње несрећно доба. Суочен са ширином сепаратистичких или сецесионистичких покрета, читав српски народ, све друштвене категорије и политичке партије заједно, почео је да поставља питање своје слободе и свог права на егзистенцију, заснованог на духовном, културном и историјском идентитету унутар овог југословенског простора за који се толико борио и од кога је толико очекивао“.

Бодсон у поглављу „Албанска окупација Косова“ наглашава: „Супротивно ономе што је речено и написано поводом Косова – што вео мистификација покрива утолико лакше уколико у овој материји влада веће непознавање минимума историјских чињеница – ова област није албанска, а Срби у њој се ни на који начин не понашају деспотски над 'аутохтоном' становништвом, које је мучено, чија се основна права не поштују и које се принудно исељава. Управо је супротно. Албанци нису угњетавана мањина на Косову него већина која угњетавана. Историја овог краја је фалсификована, као и услови његовог насељавања и узурпације. Свесно се настојало да се прикрију неке чињенице, па чак и оне потпуно актуелне“.

Сецесионистички ратови у Југославији

Аутор у трећем и последњем делу књиге анализира деловање унутрашњих и спољних чинилаца у разбијању претходне Југославије. Већ у самом уводу тог дела каже: „Лудост је за неколико месеци уништити земљу која постоји 80 година и има 24 милиона становника, када смо у исто време, ми Французи, када смо се суочили са проблемом Нове Каледоније, територије која се налази 18.000 km удаљена од

Француске и броји 400.000 становника, десет година размишљали како да га решимо да би на крају одлучили да то буде референдумом. Лудост је створити на потпуно вештачки начин исламску и фундаменталистичку државу у срцу Европе, на прагу 2000-те – Босну. Лудост је претворити народе у националне мањине како је то учинила Бадинтерова комисија. Лудост је желети створити Европу сачињену од различитих народа, наионалности и религија, различитих језика, култура и обичаја, а у исто време разбијати Југославију која је бећ била Европа у минијатури, састављена од више националности, религија и обичаја. Разбијање Југославије је посмртно звоно за Европу домовина и држава – нација“.

У поглављу под називом „Данке Дојчланд или Хрватска независност“ Бодсон прави аналогију између садашње хрватске власти и оне у „НДХ“, и веома детаљно, али и беспошtedно, анализира књигу председника Републике Хрватске Фрање Туђмана *Беспућа историјске стварности*. Том приликом отворено оптужује Немачку да је наоружавала Хрватску и стајала иза њене форсиране независности. У вези с тим, наглашава следеће: „... Разбијајући јединство Дванаесторице Немачка је најавила да ће безусловно признати Хрватску и Словенију 15. јануара (у стварности се то догодило 23. децембра, али је размена амбасадора извршена 15. јануара). Од тада једанаест партнера у Заједници стављено је пред свршен чин, нису имали другу алтернативу осим да следе Немачку и тако одвуку југословенске народе у пакао. Могли су и да одбију свршени чин али би то значило признати да је заједничка спољна политика то само у имену и довести у опасност Мaстрихтску повељу пре него што је и потписана. Југословени су жртвовани на постољу европског јединства“.

Посебно је значајан део у којем Бодсон веома пластично пореди ситуацију Срба у Хрватској са Јеврејима у Немачкој: „Очекивати од Срба да прихвате сувереност Хрватске било је као очекивати од преживелих Холокауста који живе у Јерусалиму да се врате да живе у Берлину или у Бечу и да се поново приклоне подигнутим нацистичким симболима. Туђман је охрабривао те симболе, песме и униформе и усвојио је заставу скоро идентичну усташкој шаховници“.

Босански лонац

У том поглављу Бодсон детаљно анализира догађаје у Босни и Херцеговини трудећи се да прикаже не само збивања него и ставове и стратегију сукобљених страна. У том делу посебну вредност имају ауторови аргументи о медијским манипулацијама у вези са силовањем и логорима (аутор доказује да нема никакве сличности између логора за заробљенике који су на свим странама постојали у Босни са логорима за масовна погубљења у Другом светском рату). Посебан део Бодсон посвећује мировним плановима које су сукцесивно предлагали европски и посредници Организације уједињених нација. Међутим, најзначајнији од њих је, свакако, Дејтонски споразум, о којем Бодсон каже: „Спора-

зуми из Дејтона (1–21. новембар 1995. г.) најјаснији су израз америчке хегемоније. Шта је моћ једне државе ако не способност да одлучује о рату и миру, по угледу на бога који даје или узима живот?“ Бодсон даље наводи: „Пошто су непотребно подстицали и продужавали рат у Босни, Американци, пошто су наоружавањем успоставили равнотежу између Срба и Хрватом-муслимана, довели су зараћене стране – као неким случајем – на линије фронта које одговарају будућим територијалним поделама наметнутим у Дејтону“. О карактеру и трајности тог споразума Бодсон наводи следеће мишљење: „Споразуми из Дејтона не представљају трајан мир. Потписани су под притиском. Неке тачке нису регулисане – Источна Славонија, коридор око Брчког. Неке друге остају недоречене – да ли ће се Срби и Хрвати из Босне моћи конфедерално повезати са Србијом и Хрватском, а истовремено остати у Босанској држави? А неке су решене на скандалозан начин. Тако је 70.000 Срба који су још увек били у Сарајеву (чије постојање смо тек тада открили) било принуђено да бира између кофера и мртвачког ковчега. Изабраће кофер. Дејтон, то је мир, али принудни мир. Постоји један победник, Хрвати, један побеђени, муслимани, и један полу-губитник, полу-победник, Срби“.

Неправде међународне заједнице

Под тај заједнички наслов могу се сврстати три поглавља књиге: „Страдање невиних“, „Правда у служби политике“ и „Бадинтерова арбитражна комисија“.

У поглављу „Страдање невиних“, посвећеном санкцијама против Југославије, Бодсон на следећи начин дефинише ембарго: „Феномен ембарга представља слепу и масивну манифестацију људске окружности. То је најкукавичкији начин принуде јер државе које га спроводе не ризикују ништа а свете се деци и старима, сиромашнима, слабима, због неке политике коју не одобравају“. Потом детаљно анализира његове последице по привреду, избеглице, здравство и културу, а посебно рад и понашање комитета за санкције Уједињених нација. Бодсон даје и одговор на питање због чега је ембарго уведен према Југославији: „Тај ембарго, чије смо катастрофалне последице управо видели, одлучен је и спроведен у име демократије и правде, од стране институције која треба да обезбеди мир и сарадњу на планети. Апсурдност и неправда те мере делује још ужасније када се знају околности које су довеле до тога“. Бодсон у даљем тексту објашњава медијску и политичку манипулацију каква је била масакр у улици Васе Мискина у Сарајеву.)

Аутор у поглављу „Правда у служби политике“ излаже историјат настанка међународног суда правде и детаљно наводи аргументе у прилог тези о његовој нелегалности. Међутим, интересантни су његови аргументи о политичком карактеру тог суда: „Пет елемената, између осталог, претварају суд у Хагу у политичку машину: 1) Суд у Хагу не суди злочине против мира (као што је то чинио онај у Нирнбергу) јер

би то претпостављало генералну надлежност у погледу свих земаља, и оних које су из њих проистекле, посебно оних које су стимулисале рат и финансирале га. Имајући у виду да је распад Југославије делом и резултат страног мешања, посебно немачког и америчког, проширење надлежности Суда и на злочине против мира довело би под удар приличан број светских државника; 2) Неке оптужбе су 'претеране'. Тако је Милан Мартић, председник РСК оптужен што је опалио четири ракете на Загреб, што је изазвало смрт петоро цивила ... Међутим ... председник Туђман је испалио 1.500 граната на Книн 4. августа 1996. г. Када можемо очекивати оптужбу против њега од стране Суда у Хагу?; 3) Нека злодела су 'потцењена' и не повлаче за собом оптужбу. Тако је августа 1996. г. 200.000. српских цивила протерано из Крајине нападом хрватских трупа чији је признати циљ био да присиле Србе да напусте територије на којима се налазе већ пет векова (суд у Нирнбергу је такве поступке третирао као ратни злочин); 4) Селективност оптужених особа. Средином новембра 1995. г. биле су оптужене 52 особе, од којих 45 Срба ... човек је запрепашћен када види да су остала седморица оптужених Хрвати из Босне који треба да одговарају за масакре над муслиманским цивилима! Ниједне оптужбе за ратне злочине учињене против Срба. Постоје значи зли Срби, добри муслимани и углавном коректни Хрвати ... Међународна кривична правда се увек односи на друге!"

У поглављу „Бадинтерова арбитражна комисија“ Бодсон се упушта у анализу свих могућих правних аспеката ради те комисије и принципа којима се руководила разматрајући југословенску кризу. Веома је критичан јер сматра да је применила неодговарајуће принципе, а и њих селективно, при чему је најмање пошла од права и међународних норми. На крају тог разматрања, огорчен подршком коју је комисија дала сецесији насупрот очувању државног интегритета и суверенитета, сматрајући то погубним и за саму Европу, Бодсон закључује: „Од сада Европа опстаје на два дијаметрално супротна принципа: Европа снага уједињења против Европе центрифугалних сила које се свуда рађају“, и поставља питање ко је следећи на реду за распарчавање – Словачка, Белгија, Велика Британија (Северна Ирска, Шкотска), Шпанија (Баскија, Каталонија) или, пак, Ломбардија у Италији.

Идентитарно и религиозно

У ширу јавност Бодсон уводи и нови термин „идентитарно“, покушавајући да објасни југословенски сукоб и његову жестину: У одговору на питање шта је то идентитарни сукоб, Бодсон цитира Франсоа Туала (аутор књиге *Идентитарни сукоби*): „Идентитарни сукоб постоји када је у питању стварни или умишљени опстанак неке групе, када она осећа да јој је одузета не само нека територија или цела територија, већ још више, када осећа да јој је одузето право на живот, њен идентитет и њена специфичност. Основна разлика између генезе једног идентитарног сукоба и друге врсте сукоба класичног типа који се односе на

национално или религиозно, састоји се у томе што се идентитарни сукоб заснива на 'егзистенцијалном страху'. Страху да сама супстанца, сам идентитет групе, угрожен више или мање основано, не заврши тако што ће група нестати ... Са геополитичке тачке гледишта, идентитарни сукоб постоји када постоји извесност да су једна или више група одлучиле, више или мање тајно, да ликвидирају групу којој индивидуа припада ... Идентитарни сукоби су сукоби за опстанак групе, не само физички, већ пре свега културни и психолошки. Њихова жестина налази своје порекло у тој специфичности пошто јединка, група и друштво улазе у заједницу приликом одбране управо специфичности које их везују.“ Бодсон сматра да ратови у Хрватској и Босни нису религиозни ратови: „То су национални ратови, ратови за границе, идентитарни, где се религиозно на свим странама појављује ради легитимитета – као идентитарна легитимација“. Одмах иза тог поглавља следи поглавље под називом „Август 1995“, у којем се најбоље илуструје наведена теза, а које се односи на масовни прогон Срба из Крајине од стране хрватске војске. У уводу тог поглавља аутор цитира део памфлета чувеног француског писца Виктора Игоа, у којем говори о страдању Срба у његово време: „Убијају један народ, где? У Европи. Да ли та чињеница има сведоке? Једног, цео свет. Да ли то владе виде? Не.“ Тај егзодус Бодсон назива „срамотом Запада“ и наглашава: „Тај морални бродолом у који су нас неки духови одвукли представља резултат отровне климе у којој се Запад развија од самог почетка сукоба у бившој Југославији. Начинили смо од Срба 'ђаволи народ' као што су Јевреји били 'богоубојни народ' (народ који је убио бога) ... За мање од пет година, захваљујући медијима, телевизији, планетарном систему јединствене информације, Србин је заменио Јеврејина а Србија заузела место Израела“.

Одгођени рат

У закључку своје књиге Бодсон се пита да ли је споразум из Дејтона „привремени мир“, дајући кратак преглед актуелног стања на свим до недавно зараћеним странама. Ипак, главну одговорност за будуће догађаје приписује САД, иначе главном протагонисти „новог светског поретка“: „Али права неизвесност, она која може изазвати међудржавне ратове, а не само грађанске, зависи од ђуди америчке политике. САД су све присутније у балканској области, правом 'меком трбуху' Европе. Њихов је интерес да одржавају климу напетости која би оправдала њихово увећано војно присуство. Могу, у сваком тренутку, изазвати инциденте и тако извршити економску, политичку или стратешку уцену Европљана“. Као област у којој најпре може доћи до нових сукоба Бодсон наводи Косово, пре свега због непомирљивог сецесионизма тамошњих политичких лидера: „Напетост у тој покрајини, историјској колевци српског народа, није резултат било ког проблема угрожене мањине – Албанци представљају 90% тамошњег становништва – или

угрожавања људских права. Албанци имају сва права али одбијају да их користе. Једини албански програм није ни аутономија, ни посебан статус, већ најобичнија сецесија, увод у уједињење са суседном Албанијом.“

Дани који су пред нама даће одговор на многа питања која нас све једнако муче, али и на многе Бодсонове тврдње и тезе. Без обзира на то како ће бити у будућности, књига *Нови светски поредак и Југославија* оригиналан је, аутентичан и садржајан прилог разматрањима југословенске кризе и међународних односа.